

ЈЕЛЕНА ГИНИЋ*

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ, ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

СРБИЈА

 <https://orcid.org/0000-0001-6687-4462>

СТРАНИ ЈЕЗИК СТРУКЕ У ГОВОРНОЈ СРЕДИНИ: КА БОЉЕМ МОДЕЛУ ПРИПРЕМЕ ЗА НЕФИЛОЛОШКЕ СТУДИЈЕ

Апстракт: Циљ овог прегледног рада јесте да на основу доступне секундарне литературе, посебно на основу Методичког приручника (Методическое пособие 2019), српској средини представи припремне факултете и припремна одељења за стране студенте у Руској Федерацији, да осветли наставу руског језика као страног у контексту образовања за нефилолошке студије у Русији. Кроз представљање различитих организационих модела припремне наставе, у раду се разматра начин интеграције језичких и професионалних компонената наставе, као и методички принципи који подржавају социокултурну адаптацију и академски успех студената. Понуда образовних програма и уџбеника, као и стандарди у настави руског језика, представљају кључне факторе који утичу на квалитет припремне наставе, чиме се обезбеђује боља интеграција страних студената у академску и социјалну средину. Представља се, такође, и организација наставног процеса руског као страног језика струке у говорној средини. Надамо се да ће део рада који се бави организацијом наставног процеса позитивно утицати на наставу српског као страног и српског језика струке у српској говорној средини.

Кључне речи: припремни факултети, руски као језик струке, студије у Русији, методички принципи, наставни процес.

1. ПРИПРЕМНА ОДЕЉЕЊА/ ПРИПРЕМНИ ФАКУЛТЕТИ

Припремна одељења или припремни факултети представљају ниво предуниверзитетског образовања који се односи на припрему странаца за студије на руским високообразовним институцијама. Припрема се огледа у настави руског језика до нивоа који нижи од нивоа Б1 (и настави оних

* jelena.ginic@fil.bg.ac.rs

предмета који се односе на струку коју ће студирати. Припремна настава на Московском државном универзитету „М. В. Ломоносов“ почела је да се изводи од почетка педесетих година XX века. Године 1954. на „Ломоносову“ су постојали омладински курсеви за странце који су желели да студирају на руском у Совјетском Савезу. Курсеви су били подељени на три области: техничку, медицинску с пољопривредном и хуманистичку. Број страних студената из године у годину је растао и јуна 1959. године при Московском државном универзитету „М. В. Ломоносов“ отворен је први припремни факултет. Школске 1959/60. години на факултету је наставу слушало око 500 студената из 29 земаља Југоисточне Азије, Африке, земаља Блиског истока, социјалистичких, али и капиталистичких земаља Европе (Letopis MSU, s.d.). До краја шездесетих година прошлог века отворено је више десетина припремних факултета или припремних одељења при различитим факултетима у целом Совјетском Савезу. До 1991. године постојало је 57 припремних факултета, односно, одељења при факултетима (Капитинова, Московкин 2006, 8). Данас постоји пет типова припремних факултета: инжењерско-технички, медицинско-биолошки, природноматематички, економски и друштвени¹ (Global Education, s.d.). У Руској Федерацији је 2024. године студирало 355 хиљада страних студената, што је 7,6% укупног броја студената (Studije u Rusiji 2024). За последњих седам година број страних студената порастао је за преко 100 хиљада: године 2017. у Руској Федерацији студирало је 242 хиљаде страних студената (Методическое пособие 2019; 57). Огромна већина универзитета у Русији остварује међународну делатност као један од својих циљева. Постоји један универзитет у Русији ком је међународна делатност основни циљ – то је Руски универзитет дружбе народа „Патрис Лумумба“ (РУДН)². Министарство науке и високог образовања 2023. године уредбом је потврдило листу од 234 високошколске установе при којима ће школске 2024/25. постојати припремна одељења или припремни факултети за стране држављане (Uredba 2023). Другим речима, већина водећих универзитета Руске Федерације има припремна одељења која похађају страни студенти. Облици организације предуниверзитетске наставе могу се свести на четири основна организациона модела³.

1 Страни грађани почели су да студирају на високошколским установама Совјетског Савеза још од 1917. године, одмах после формирања нове државе, од када је и почело извођење припремне наставе из руског језика. Више о студирању странаца у СССР 1917–1991 може се прочитати у раду Арине Шумилове (Шумилова 2022). Тек после Другог светског рата долази до масовнијег прилива страних студената у Совјетски Савез, до методичког заснивања наставе руског језика као страног, као и до оснивања првог припремног факултета при Московском државном универзитету.

2 На руском: Российский университет дружбы народов им. Патриса Лумумбы (РУДН).

3 Комплетну поделу на организационе моделе преносимо из методичког приручника у вези с уписом странаца на руске високошколске установе, који је издало Руско друштво наставника руског језика и књижевности (Методическое пособие 2019, 13–17).

1.1. Модел „Припремног факултета“⁴

Модел припремног факултета је најчешћи организациони облик. Структура факултета која укључује специјализоване катедре, као што је катедра за руски као страни језик, али и одсек за подршку страним студентима, као и службе за издавање пасоша и виза, омогућава веома организован приступ образовању страних држављана. Овај систем пружа значајну самосталност у реализацији образовних програма и организацији наставе и ваннаставних активности. Интеграција кадровских, интелектуалних, материјалних, техничких и административних ресурса омогућава факултету да изводи програме предуниверзитетске обуке страних студената са високим степеном независности од других универзитетских структура. Међутим, ова самосталност може имати и своје негативне стране. Изолација страних студената од руских колега може довести до тога да се теже прилагођавају, јер су искључени из свакодневног живота домаћих студената. Страни студенти који су углавном фокусирани на програме намењене само њима могу се осећати одвојено од шире академске заједнице, што може утицати на њихову адаптацију и учење. Због тога би било корисно размотрити моделе који омогућавају укључивање страних студената у активности са домаћим студентима, као и подстицање културне размене, што би могло побољшати њихову адаптацију и учинити образовни процес инклузивнијим, како сматрају аутори Методичког приручника.

1.2. Модел „Припремног одељења“⁵

Други уобичајени облик организације предуниверзитетског образовања за странце подразумева постојање припремних одељења, која могу бити или самосталне јединице унутар универзитета или део припремних факултета, института, одсека или центара. Постојање припремног одељења у структури факултета омогућава реализацију модела локалне обуке за стране држављане: студенти припремног одељења похађају додатни образовни програм и курсеве за језичку адаптацију, а након што постану редовни студенти, настављају образовање у истој структури. Ова организација, како сматрају аутори Методичког приручника, доприноси бољем прилагођавању страних студената, али истовремено може отежати њихову интеграцију у заједницу руских студената.

1.3. Модел „Административно-управљачке структуре“⁶

Овај организациони модел припреме страних студената спроводе различита одељења, центри и одсеци. Он је сличан моделу „припремних

4 На руском: подготовительный факультет (подфак).

5 На руском: „подготовительное отделение“.

6 На руском: „административно-управленческая структура“.

одељења“, али се разликује по томе што припрема страних студената није примарна, већ једна од активности ових јединица. Задатак овог модела је да организује пријем страних студената, провери документацију, припреми их за упис на факултет, обави поступак признавања страног образовања, као и да води међународну и интерну кореспонденцију у вези са обуком страних студената. Такође, управљачка структура припрема извештаје и информације о страним студентима који студирају унутар универзитета и одржавају комуникацију са амбасадама и конзулатима. У овом моделу комбинују се две функције: образовање и подршка. Предност овог приступа, како се истиче у Методичком приручнику, јесте у већој флексибилности, што омогућава бољу контролу процеса предуниверзитетске обуке, брже доношење одлука и ефикасније функционисање. Међутим, недостатак овог модела је што се фокус са најважнијих задатака, као што је организовање припреме страних студената, помера на подршку студентима који су већ уписани у програме предуниверзитетског, високог и постдипломског образовања. Структуре које користе овај модел обично немају своје наставно особље, већ ангажују наставнике са других факултета или других образовних институција.

1.4. Модел „Додатног образовног програма“⁷

У последње време многи универзитети обучавају стране студенте као део додатног образовног програма, што се објашњава релативном једноставношћу акредитације оваквог програма и каснијег његовог унапређивања. Предности овакве организације обуке су могућност интеграције страних држављана било ког профила у процес обуке, а недостаци су одсуство сопствене инфраструктуре програма. Логистичку, кадровску и другу подршку оваквим програмима пружа цео универзитет.

Оптималан модел за организовање обуке за странце, како закључују аутори Методичког приручника, био би онај модел који би могао ефикасно да реши питања припреме страних држављана за добијање стручног образовања на руском језику, њихове социокултурне адаптације и да допринесе формирању индивидуалне академске путање.

2. МЕТОДИЧКИ ПРИНЦИПИ НАСТАВЕ НА ПРИПРЕМНИМ ФАКУЛТЕТИМА

Најважнији и крајњи циљ наставе страног језика струке јесте да се страним језиком овлада као средством обликовања и изражавања мисли када је реч о свакодневној и професионалној комуникацији (Матухин 2011, 127). Овде под комуникацијом подразумевамо комуникацију у најширем смислу, писану и усмену, продуктивну и рецептивну. Принцип комуникативности стога сматрамо најважнијим принципом када је реч о овладавању страним

⁷ На руском: „дополнительная образовательная программа“.

језиком и страним језиком струке. Будући да се ради о студентима који се налазе у говорној средини, у страној земљи, незаобилазна је и адаптација. Основе теорије наставе на страном језику разрадио је у својој књизи И. А. Суригин (Сурыгин, 2000). Суригин сматра да се циљ наставе на страном језику може остварити само јединством њених језичких, општенаучних и адаптационих компонената (према Методическое пособие 2019, 98).⁸ Принципе описујемо следећим редоследом: принципи који задовољавају примарни циљ овладавања страним језиком, односно комуникацију (принцип комуникативности и интерактивности), затим принципе који се односе на ниво знања језика (принцип вођења рачуна о нивоу знања језика наставе), принципе који се тичу професионалног усмерења наставе (принцип професионалног усмерења наставе и принцип међупредметне координације) и, коначно, принципе који се тичу средине из које студенти потичу која је кључна за акултурацију, али и за усвајање наставних садржаја (принцип вођења рачуна о националним и културним карактеристикама, принцип вођења рачуна о културној адаптацији).

2.1. Принцип комуникативности

Помоћу принципа комуникативности стварају се услови за формирање комуникативне компетенције у друштвеној, социокултурној, образовној и научној сфери, а његова реализација достиже се на тај начин што се комуникативне ситуације прилагођавају реалним комуникативним потребама студената. Када је реч о језику струке у говорној средини, комуникативне потребе треба да буду прилагођене свакодневици, академском животу, али и учењу општеобразовних и научних информација на страном језику. Осмишљавање комуникативних ситуација, креирање вежби на материјалу студијских дисциплина у усменом и писаном облику, којима би се код студената омогућило формирање разумевања прочитаног, говора, развиле компетенције писања и говора, као и компетенција посредовања (медијације), што би довело до развоја комуникативне компетенције.

2.2. Принцип интерактивности

Веома је важно да се ситуације које захтевају активно учешће студената у дискусијама и дијалогу, као и код принципа комуникативности, креирају на основу потреба које будућа професија захтева. Интерактивност се везује не само за комуникацију са наставником и осталим студентима, већ и на комуникацију с текстом, као и са дигиталним наставним материјалима (Наумчук 2024, 322).

⁸ Комплетну поделу на организационе моделе преносимо из методичког приручника у вези с уписом странаца на руске високошколске установе, који је издало Руско друштво наставника руског језика и књижевности (Методическое пособие 2019, 130-17).

2.3. Принцип вођења рачуна о нивоу знања језика наставе

За реализацију овог принципа у систему предуниверзитетског образовања важно је изабрати језичка средства која се користе у процесу наставе комуникације у образовној и научној сфери, у складу са лексичким и граматичким минимумом, неопходним за дати ниво општег знања руског као страног. Веома је важно ускладити ниво учења руског језика са нивоом опште научне дисциплине уз очување интегритета почетне фазе учења и језика и дисциплине.

2.4. Принцип професионалног усмерења наставе

Овај принцип подразумева узимање у обзир основне струке студената и концептирање језичког курса у складу са конкретном струком. Да би се принцип професионалног усмерења наставе реализовао неопходно је израдити наставне планове, програме и курсеве руског језика у складу са струком, односно, профилом, којих је, тренутно, у Руској Федерацији пет: инжењерско-технички, медицинско-биолошки, природноматематички, економски и друштвени, како смо навели и у првом делу рада. Веома је важно у образовне програме унети садржаје општеобразовних предмета. У Руској Федерацији продукција уџбеника за руски као страни језик струке је огромна. Нисмо нашли конкретне податке о целокупној уџбеничкој продукцији, па ћемо овде навести неколико уџбеника: *Руски језик за економисте* Ирине Скибицке (Скибицкая 2024), *Руски језик за математичаре* (Глазунова 2004, Бахтина 2009), *Руски језик за правнике* (Вавулина и др. 2011), *Руски језик за нафтне инжењере* (Гусева, Дворкина, Полякова 2021). Из свих наведених области (математика, медицина, нафтно инжењерство) постоје на десетине уџбеника руског језика као страног. Интересантан податак налазимо на блогу *Руски као страни данас* (Ruski kao strani 2019): године 2017. у Руској Федерацији на студијама је било око 25.000 индијских држављана од којих је већина студирала медицину. Даље у тексту наведеног блога даје се преглед уџбеника руског као страног за студенте медицине који броји преко 20 уџбеника (многи од њих су доступни онлајн).

2.5. Принцип међупредметне координације

Принцип међупредметне координације огледа се у координацији између предавача руског језика и предавача различитих студијских дисциплина и чини наставни процес максимално ефикасним. Многи научни проблеми, чињенице, теорије и хипотезе се истовремено обрађују у оквиру неколико научних дисциплина, што помаже да се више пута на различите начине понове, самим тим и боље разумеју. Наравно, професионална лексика и језичке конструкције се на овај начин лакше разумевају и памте и потребно је максимално ускладити време обраде конкретне научне теорије (хипотезе

или чињенице) у предмету научне дисциплине, али и у настави руског језика (Пепелјева, Попова 2017, 204). Наставници руског језика морали би да овладају садржајем специјализованих текстова, односно да овладају бар минималном предметном компетенцијом. Препоручљиво је да наставници специјализованих предмета овладају методолошким специфичностима рада са страним студентима и да постепено прилагођавају свој говор ниском нивоу знања руског језика (приближно А2) страних слушалаца. У координацији наставника предметне наставе с наставником русистом неопходно је усаглашавање материјала сваке лекције: потребно је упростити синтаксичке структуре које отежавају странцу овладавање садржајем предмета.

2.6. Принцип вођења рачуна о националним и културним карактеристикама

У процесу наставе руског језика треба водити рачуна о националним и културним карактеристикама студената. Веома важно јесте познавање карактеристика националних образовних система из којих студенти долазе, као и уџбеника страног језика у земљама из којих долазе, како би се оптимизирао наставни процес. У почетку се могу користити и национално оријентисане технике у настави руског као страног, али и у настави различитих студијских дисциплина, те се поступно може прелазити на методолошку традицију својствену средини у којој студенти бораве. Такође, веома је важно предупредити утицаје интерференције као фактора, а за то је потребно познавање тешкоћа с којима се сусрећу студенти различитих језика када уче руски. Националне и културне карактеристике када је реч о матерњем језику (па и страном језику) имају утицаја на учење руског као страног на више нивоа: у формулисању реченице, лексичко-семантичком саставу, фразеологији, терминологији, творби речи (Бурмистрова, Колбасенкова 2022, 291). Захтеви у земљама из којих долазе страни студенти често су нижи у односу на захтеве постављене за упис на руске универзитете. Недовољно савладано градиво предуниверзитетског нивоа и неприпремљеност за студије додатно обавезује наставнике предметне наставе да делују корективно. Студенти се тестирају и у складу с образовним нивоом смештају се у групу нижег, средњег или вишег образовног нивоа (Капитонова, Московкин 2006, 14).

2.7. Принцип вођења рачуна о процесу адаптације

Овај принцип укључује вођење рачуна када је реч о процесу учења и образовања на језику који ученицима није матерњи – ниво њихове социјалне, психолошке, академске и физиолошке адаптације.

3. ОРГАНИЗАЦИЈА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

3.1. Временски оквир, фондови часова, формирање група

Настава на припремним одељењима или припремним факултетима обухвата наставу из општег руског језика до нивоа Б1, наставу научног стила и наставу општеобразовних дисциплина с руском терминологијом. За достизање нивоа Б1 обим образовног програма на припремном факултету мора обухватити најмање 2160 часова по академској години, од којих најмање 50% јесу часови у учионици, укључујући и 612 академских часова из руског као страног (Методическое пособие 2019, 126). У првом семестру на припремним факултетима већине универзитета по наставном плану странци уче највише руски језик, до нивоа А2. Ниво А1 студенти савладавају у току првих месец до месец и по дана, док ниво А2 савладавају крајем првог семестра, после периода од два и по до три месеца. Већ на нивоу А2 материјал руског језика излази из оквира општег језика, студенти раде и на језичком материјалу који обухвата академску и професионалну сферу. У другом семестру, поред тога што из руског језика достижу ниво Б1, студенти уче и пропедеутичке курсеве на руском језику у зависности од конкретног факултета. До краја студија предвиђено је да студенти који нису филолози овладају нивоом Б2, студенти филолози – нивоом Ц1, док је за студенте филологе после мастер студија предвиђени ниво – Ц2 (Капитонова, Московкин 2006, 16–17). Универзитети махом имају годишње курсеве, трајања 36–38 недеља. Међутим, могућа је и обука по скраћеном програму од најмање 28 недеља или обука од годину и по дана – 60 недеља. Колико времена ће бити потребно за савладавање програма, пре свега, од контингента студената. Уколико студенти долазе из земаља југоисточне Азије, време потребно за савладавање градива се повећава. Истовремено, неопходно је стриктно придржавати се стандарда министарства о величини група: 8–10 полазника. Поставља се и питање формирања хомогених или хетерогених група. Оба типа група имају своје предности и недостатке: уколико су групе хомогене, једноставније је радити, јер су фонетске, граматичке, лексичке тешкоће исте и једнако се ради с групом. Уколико је пак група хетерогена, интернационална, руски језик постаје брже језик комуникације, што представља велику предност оваквих група, језик се на овај начин брже усваја (Методическое пособие, 127, 129–130).

3.2. Тежиште наставе на припремним факултетима и одељењима

Циљ наставе језика струке јесте развијање навика разумевања литературе на руском језику која је писана веома сложеним научним стилем, односно, овладавање средством (руским језиком) у циљу стицања високог образовања. У додиру с научним текстом студенти треба да умеју да у тексту пронађу главну и споредне информације, да их разумеју и примене у пракси, да

пронађу аргументе, решавају проблеме. За потребе наставе креирају се базе текстова, за свако од пет усмерења, а у обзир се узимају следећи критеријуми: а) у тренутку увођења сложеног научног стила студенти су савладали ниво А2 (почетак другог семестра); б) нужна је непрекидна интеракција између предметног наставника и наставника руског као страног, текстове је неопходно адаптирати уз помоћ наставника русисте, имајући у виду ниво знања језика, али неопходно је присуство наставника предметне наставе како би се најважнији термини за сваку од тема предмета које се обрађују без грешака истакли; в) израда практичних задатака које би осмислио предметни наставник за обнављање градива обрађеног на часовима. Када говоримо о тежишту наставе, такође је важно имати у виду облике наставе који су важни за будуће универзитетско образовање, међу којима бисмо издвојили следеће: а) проверу способности вођења бележака на предавањима. Наставна пракса показује да савремени ученици, укључујући изворне говорнике, не умеју да хватају белешке. Такође, неопходне су базе текстова из специјализованих дисциплина у распону од кратких и једноставних до прилично обимних и сложених, за које се могу дати задаци за истицање главне теме, кључних речи, основних информација, истицање главних позиција или проблема текста итд. б) способност синтезе текста помоћу задатака који би се односили на истицање главних информација у тексту, резимирање текстова, писање планова текстова и слично; в) увежбавање хватања бележака уз помоћ писања скраћеница, читање текста пуног скраћеница; г) решавање задатака (из физике, математике) (према Методическое пособие 2019, 140–146).

3.3. Тестирање руског језика струке

Шта треба да садрже тестови руског језика струке? Да ли је неопходно проверавати језичка знања или је довољно тестирати само струку, наравно, на руском језику? Аутори Методичког приручника сматрају, а с њиховим мишљењем смо апсолутно сагласни, да је довољно тестирати конкретну струку на руском језику. На тесту би требало да буду заступљени задаци који би доказали поседовање умења хватања бележака на страном језику, читање текстова са скраћеницама (или хватање бележака уз обавезне скраћенице), синтезе текстова (истицања главне теме, резимирање, препричавање, писање планова стручних текстова), као и решавање задатака на руском језику из конкретне струке, нивоа који је неопходан за упис на факултет. Уколико би студенти успели да ураде позитивно све ове задатке, подразумевало би се и да су савладали неопходан ниво знања руског језика.

4. ЗАКЉУЧАК

На основу анализе организационих модела припремне наставе у Русији и методичких принципа који подржавају интеграцију језичких и стручних компонената, можемо закључити да је успешност наставе страног језика

струке неодвојива од социокултурне адаптације и академске припреме студената. Комуникативна компетенција кључна је за овладавање стручним језиком, док су у наставној пракси развијени различити приступи који омогућавају бољу припрему страних студената за студије у руској говорној средини.

Искуства руских универзитета показују да оптимални модел наставе треба да омогући постепену адаптацију студената кроз јединство језичке, академске и професионалне обуке. Истовремено, уочена је потреба за усклађивањем наставних програма са специфичним захтевима различитих струка, што је нарочито значајно за студенте нефилолошких профила. Употреба адаптираних текстова, сарадња предметних наставника и русиста, као и увођење тестирања стручног језика уместо општих језичких провера, доприносе ефикаснијој припреми за наставак образовања.

Ова сазнања могу бити корисна и у контексту наставе српског као страног и српског језика струке у српској говорној средини. Интеграција комуникативног и професионалног усмерења у наставу може допринети бољој припреми страних студената за академске и професионалне изазове, чиме се отвара могућност примене руских модела у српском образовном систему.

Узимајући у обзир постојеће методичке принципе и искуства руских универзитета, овај рад представља корак ка бољем моделу припреме за нефилолошке студије, са потенцијалом да унапреди наставну праксу и интеграцију страних студената у академску заједницу.

ЛИТЕРАТУРА

- Бахтина, Людмила. 2007. Русский язык для математиков. Москва: Русский язык. Курсы.
- Бурмистрова, Татьяна, Колбасенкова, Александра. 2022. „Национально-культурные особенности в языке и их учет в процессе обучения русскому языку как иностранному.“ Мир науки, культуры, образования № 2 (93): 290–293.
- Вавулина, Анастасия, Клобукова, Любовь, Судиловская, Ольга и Валерия Чекалина. 2011. Русский язык для юристов. Москва: Русский язык. Курсы.
- Глазунова, Ольга. 2004. Русский язык для математиков. Москва: Издательство Московского центра непрерывного математического образования.
- Гусева, Елена, Дворкина Екатерина и Юлия Полякова. 2021. русский язык инженерам-нефтяникам. Москва: Российский государственный университет нефти и газа (национальный исследовательский университет) имени И.М. Губкина.
- Капитонова, Тамара, Московкин, Леонид. 2006. Методика обучения русскому языку как иностранному на этапе предвузовской подготовки. Санкт-Петербург: Златоуст.
- Матухин, Дмитрий. 2011. „Профессионально-ориентированное обучение иностранному языку студентов лингвистических специальностей.“ Язык и культура № 5: 121–129.

- Методическое пособие, 2019. Практика набора и обучения иностранных абитуриентов в вузах России. Методическое пособие. Санкт-Петербург: Российское общество преподавателей русского языка и литературы.
- Наумчук, Егения. 2024. „Применение мультимедийных технологий в процессе обучения иностранных студентов русской лексики“. Молодой ученый № 43: 322–324.
- Пепеляева, Екатерина, Попова, Ольга. 2017. „Особенности обучения иностранных студентов русскому языку как языку специальности“. Филологические науки. Вопросы теории и практики № 6 (72): Ч. 3. 203–205.
- Скибицкая, Ирина. 2024. Русский язык для экономистов: учебное пособие для вузов. Москва: Издательство Юрайт.
- Сурыгин, Александр. 2000. Основы теории обучения на неродном для учащихся языке. Санкт-Петербург: Златоуст.
- Шумилова, Арина. 2022. „Формирование и развертывание системы обучения иностранных студентов в ВУЗ-ах Советского Союза.“ *Rusya Araştırmaları Dergisi*, sy. 7: 53–65. <https://doi.org/10.48068/rusad.1126681>.
- Global Education, s.d. Accessed January 7, 2025. <https://globaledurussia.com/preparatory-courses?ysclid=m5mw8smglq679477309>
- Letopis MSU, s.d. Accessed January 7, 2025. <https://letopis.msu.ru/content/es-pf-dlya-inostrancev?ysclid=m5mwt455ex53539622>
- Ruski kao strani. 2019. https://www.rki.today/2019/05/blog-post_20.html
- Studije u Rusiji. 2024. <https://rg.ru/2024/03/12/obuchenie-v-rossii-dlia-inostrancev-vsechto-nuzhno-znat.html?ysclid=m1i9e68v1u28243841>
- Uredba. 2023. https://cdnstatic.rg.ru/uploads/attachments/2023/05/03/73206_71e.pdf

ОБУЧЕНИЕ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ КАК ЯЗЫКУ СПЕЦИАЛЬНОСТИ В РЕЧЕВОЙ СРЕДЕ: К ЛУЧШЕЙ МОДЕЛИ ПОДГОТОВКИ К НЕФИЛОЛОГИЧЕСКИМ СПЕЦИАЛЬНОСТЯМ

Резюме

Целью данной обзорной статьи является представление сербской социокультурной и научной среде на основе имеющейся вторичной литературы, в частности Методического пособия 2019, подготовительных факультетов и отделений для иностранных студентов в Российской Федерации, а также освещение преподавания русского языка как иностранного в контексте образования для нефилологических специальностей в России. В статье рассматриваются различные организационные модели подготовительного обучения, методы интеграции языкового и профессионального компонентов обучения, а также методические принципы, способствующие социокультурной адаптации и академической успешности студентов. Предложения образовательных программ и учебников, а также стандарты преподавания русского языка являются ключевыми факторами, влияющими на качество подготовительного

обучения, тем самым обеспечивая лучшую интеграцию иностранных студентов в академическую и социальную среду. В докладе представлена и организация процесса обучения русскому языку как языку специальности в речевой среде. Мы надеемся, что часть работы, связанная с организацией учебного процесса, окажет положительное влияние на преподавание сербского языка как иностранного и сербского языка как языка специальности в сербоязычной среде.

Ключевые слова: подготовительные факультеты, русский язык как язык специальности, обучение в России, методические принципы, учебный процесс.